

modern scientific literature is clarified; the peculiarities of the formation and development of private higher education in China in different historical periods are characterized. Based on the extrapolation of the positive Chinese experience, recommendations aimed at optimizing the activities of private higher educational institutions in the conditions of reforming the system of higher education in Ukraine (at the state, local and institutional levels) have been developed.

As a result of the conducted research, the presence of a deep tradition of private higher education in China was confirmed, which is connected with the activities of shu-uans (academies) founded by well-known scientists. Compared to state, modern private institutions of higher education of the PRC have the following main advantages: diversified sources of funding, flexible mechanisms of management and self-regulation of functioning, educational and professional programs more adapted to changes in the labor market, implementation of a student-centered approach in the organization of the educational process, etc.

Among the most important shortcomings in the development of higher private education in China are the regional disproportion of the network of such institutions, high tuition fees and, accordingly, availability only to the upper strata of society, fierce competition for students, corruption and abuse of power by representatives of the administration, insignificant financial assistance from the state, and underdeveloped culture charity in the country.

Prospects for the further development of the chosen problem consist in studying the possibilities of using the positive experience of teaching staff training in private higher education institutions in China.

Key words: *private higher school, higher education system, positive foreign experience, private institution of higher education, privatization, private sector of higher education.*

УДК 378:37.03(510)

Їн Чу

ORCID ID 0000-0003-4976-7555

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Аліна Сбруєва

Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка

ORCID ID 0000-0002-1910-0138

DOI 10.24139/2312-5993/2023.02/106-126

ТЕНДЕНЦІЇ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ КИТАЮ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНІЦІАТИВИ «ОДИН ПОЯС, ОДИН ШЛЯХ»

У статті виявлено тенденції інтернаціоналізації вищої освіти Китаю в контексті реалізації ініціативи «Один пояс, один шлях» у нормативному, організаційному та суб'єктному вимірах розгляду. Показано специфіку досліджуваного феномену на інституційному, національному, регіональному та глобальному рівнях розвитку. Здійснено структурно-логічний аналіз цілей, принципів, напрямів та форм реалізації «Плану дій - 2016» як освітньої складової Ініціативи «Один пояс, один шлях» (ОПОШ). Схарактеризовано активності широкого кола суб'єктів «Освітнього шовкового шляху», зокрема державних структур, університетів та їх мереж, регіональних та глобальних економічних

та кул турно-освітніх організацій, що спрямовані на розвиток освітнього й науково-технічного співробітництва та обміну в ОПОШ.

Ключові слова: вища освіта, Китай, інтернаціоналізація, міжнародна співпраця та обмін, Ініціатива «Один пояс, один шлях», тенденції, цілі, принципи, напрями, форми

Постановка проблеми. Ініціатива «Один пояс, один шлях» (ОПОШ), започаткована Китаєм у 2013 році, об'єднала для виконання масштабних міжнародних соціально-економічних проєктів близько 60 країн та міжнародних організацій азійського регіону та світу в цілому. Вагомим аспектом реалізації цієї ініціативи стала з 2016 року вища освіта, що набула якісно нових можливостей міжнародної співпраці після прийняття державного документу «План дій у сфері освіти для ініціативи Один пояс, один шлях» (далі – «План дій - 2016»). За словами президента Китаю Сі Цзіньпіна, які стосувалися освітнього аспекту ОПОШ, міжнародна співпраця у сфері вищої освіти допомогла закласти міцну соціальну основу для реалізації означеної ініціативи (Хі, 2017а).

Зазначимо, що з часів відкриття Китаю світу (1978 р.) політика країни, спрямована на підтримку міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти, тобто на інтернаціоналізацію вищої освіти (ІВО), здійснювалася в тісному зв'язку з масштабними соціально-економічними ініціативами, що слугують суспільно-політичним цілям країни, включаючи мету Китаю стати світовим лідером у сфері вищої освіти до 2050 року (Хі, 2017b). Зв'язок між вищою освітою та ОПОШ, що є об'єктом нашого розгляду, деякі дослідники (d'Hooghe, 2021) вже назвали «освітнім шовковим шляхом». Таке визначення дуже влучно, на нашу думку, відображає сутність процесів, що відбуваються у досліджуваних нами аспектах інтернаціоналізації вищої освіти Китаю.

Підкреслимо, що ОПОШ надав зусиллям Китаю у сфері ІВО значне прискорення, завдяки якому країна досягає в ній суттєвого прогресу. Цей прогрес базується, безумовно, на тривалих інвестиціях Китаю у національні програми у сфері вищої освіти, що реалізовувалися протягом попередніх десятиліть, та дали позитивні результати: кращі китайські університети стрімко йдуть вгору в міжнародних рейтингах університетів; Китай став найбільшим виробником наукових статей та найбільшим джерелом міжнародних патентних заявок, однією з провідних країн у таких наукових галузях, як штучний інтелект, біонаука та інженерія; країна увійшла у п'ятірку найпотужніших у світі імпортерів іноземних студентів та впритул наблизилась напередодні початку епідемії COVID-19 до прогнозованої десятима роками раніше

кількості у 500 000. Тож, заслуговують на розгляд тенденції у сфері ІВО Китаю на інституційному, національному та зовнішньому (регіональному, глобальному) рівнях у контексті реалізації такої масштабної ініціативи, як «Один пояс, один шлях».

Аналіз актуальних досліджень. Розгляд досліджуваної проблеми передбачав, перш за все, використання першоджерел, присвячених висвітленню сутності (цілей, завдань, принципів, напрямів, форм реалізації) ініціативи «Один пояс, один шлях» та, зокрема, її освітнього виміру. До таких першоджерел відносимо політичні документи Комуністичної партії (Xi, 2017a; Xi, 2017b; CC and State Council, 2019 та ін.) та уряду Китаю (NDRC, 2015; MoE, 2016; MoE, 2018; MoE, 2019a; MoE, 2019b; MOST, 2017 та ін.). До наукових аналітичних джерел висвітлення розглядуваної проблеми відносимо публікації китайських (Bai, 2018; Cheng, 2019; Wu, 2019 та ін.), українських (Дебич, 2019; Дорош, 2021; Мацькович, 2021 та ін.) та західних науковців (d'Hooghe, 2018, 2021; McCarthy, 2018; Peters, 2019; Rolland, 2019 та ін.), засобів масової інформації Китаю (China Education News, 2017; Xinhua, 2019 та ін.), міжнародних університетських мереж (BRUA, 2016;) щодо конкретних освітніх проєктів, здійснюваних у рамках ОПОШ, та їх впливу на розвиток вищої освіти Китаю й інших країн – учасників цієї ініціативи.

Предметом низки джерел, змістово пов'язаних і розглядуваною проблемою, стало висвітлення актуальних проявів інтернаціоналізації у глобальному контексті (de Wit, 2021 та ін.) та у ВО Китаю на різних етапах її історичного розвитку (Wang, 2014; Welch, 2010; Wen, 2018; та ін.), специфічних особливостей ІВО як інструменту м'якої політики держави (Freidin, 2018; Yang, 2007, 2010, 2014; Li, 2021 та ін.)

Метою статті є характеристика тенденцій інтернаціоналізації вищої освіти Китаю в контексті реалізації ініціативи «Один пояс, один шлях».

Методи дослідження. У статті використано такі методи наукового теоретичного дослідження: систематизації та класифікації, що застосовані у процесі характеристики джерельної бази дослідження; аналіз причинно-наслідкових зв'язків – для виявлення зумовленості розвитку ІВО політичними та соціально-економічними пріоритетами китайської держави; структурно-логічного аналізу – для відображення основоположних цілей, принципів, напрямів та форм ІВО Китаю, що реалізуються в контексті ініціативи ОПОШ.

Виклад основного матеріалу. 1. *Завдання міжнародного освітнього співробітництва у документах ОПОШ (нормативний вимір «освітнього шовкового шляху»).*

Зв'язок ОПОШ із завданнями розвитку ІВО було встановлено незабаром після запуску Ініціативи. Перший політичний документ ОПОШ «Бачення та дії щодо спільної побудови економічного поясу Шовкового шляху та морського Шовкового шляху 21-го століття» (далі - «Бачення та дії 2015»), прямо вказав на важливість сприяння академічним обмінам як одному з пріоритетів співпраці (NDRC, 2015). У Документі прозвучав заклик до розширення обміну студентами та спільної роботи закладів освіти у країнах ОПОШ. Йшлося про надання Китаєм 10 000 державних стипендій для студентів з країн ОПОШ для покращення науково-технічного інноваційного потенціалу Китаю, включаючи сприяння обміну науково-технічним персоналом, а також створення спільних дослідницьких центрів та лабораторій.

У своїй промові на форумі «Один пояс, один шлях» у Пекіні у 2017 році, президент Китаю наголосив на необхідності інтеграції зусиль країн ОПОШ у сфері науково-технічної діяльності а також побудови *Цифрового шовкового шляху* через активізацію співпраці в таких сферах, як цифрова економіка, штучний інтелект, нанотехнології, квантові обчислення, великі дані, хмарні обчислення та розумні міста (Хі, 2017а). Було також оголошено про запуск «Плану дій співпраці в галузі науки, технологій та інновацій «Один пояс, один шлях», який реалізується в сучасних умовах (Хі, 2017а).

Висвітлені Документи є лише декількома з багатьох програмних документів, виступів політичних діячів і планів ОПОШ, які містять посилання на міжнародну співпрацю в галузі вищої освіти. Загалом їх можна розглядати як репрезентативні погляди китайських владних структур на те, як ОПОШ має пришвидшити та розширити інтернаціоналізацію вищої освіти Китаю, а також погляди на те, як ці зусилля мають просувати вищу освіту Китаю на глобальному ринку освітніх послуг.

Подібно до того, як вища освіта широко згадуються в політичних документах ОПОШ, Ініціатива широко фігурує в політичних документах Китаю щодо ВО. Найбільш явний і докладний зв'язок проявляється в «Плані дій в галузі освіти для ініціативи «Один пояс, один шлях» (МоЕ, 2016), який було оприлюднено Міністерством освіти Китаю в 2016 році (далі – «План дій 2016»). У цьому документі зазначено, що розширення співпраці у сфері вищої освіти між країнами ОПОШ слугуватиме цілям

Ініціативи, а також, що, у свою чергу, ОПОШ підтримуватиме подальший розвиток міжнародної співпраці у сфері вищої освіти, оскільки це «надає величезні можливості для більшої відкритості, подальших обмінів і поглиблення» інтеграції в освіті в регіонах і країнах уздовж маршрутів» (МоЕ, 2016).

У«Плані дій 2016» сформульовано основні політичні пріоритети для зміцнення освітнього зв'язку між Китаєм і країнами ОПОШ. Передусім звернемо увагу на загальну візію освітньої співпраці в межах Ініціативи: «Країни вздовж маршрутів працюватимуть разом, щоб поглибити взаєморозуміння, розширити відкритість, зміцнити співпрацю, вчитися одна в одній, переслідувати спільні інтереси, дивитися на наше спільне майбутнє, нести спільну відповідальність і злагоджено працювати над розбудовою освітньої спільноти «Один пояс, один шлях». Ми будемо прагнути до рівноправної, інклюзивної, взаємовигідної та динамічної співпраці, щоб сприяти розвитку освіти в регіоні та забезпечити широку підтримку ініціативи «Один пояс, один шлях» (МоЕ, 2016).

Сформульована у розглядуваному Документі візія освітньої співпраці Китаю з учасниками ОПОШ конкретизована у наступних цілях: 1) сприяння зв'язкам між людьми, що пояснюється як поглиблення взаєморозуміння між Китаєм і країнами ОПОШ; 2) виховання талантів, необхідних для реалізації Ініціативи ОПОШ, передусім для координації політики, об'єднання інфраструктури, безперешкодної торгівлі та фінансової інтеграції між країнами-учасницями Ініціативи; 3) досягнення спільного розвитку освіти вздовж маршруту ОПОШ з метою формування «інтегрованої освітньої спільноти».

Експерти-китаєзнавці (наприклад, d'Hooghe, 2021) зауважують, що співзвучні цілі висувуються в більшості сучасних китайських політичних документів, які стосуються розвитку освіти. Вони з'являються, зокрема, у перспективному плані «Модернізація освіти в Китаї до 2035 року», (CC and State Council 2019a); та в «Ключових точках роботи Міністерства освіти щодо відкриття освіти», (МоЕ 2019c). Такі формулювання в політичних документах підкреслюють, яку роль влада надає тому, щоб сфера вищої освіти Китаю набувала міжнародного авторитету.

Сформульовані цілі повинні бути реалізовані з дотриманням певних принципів. Чотирма основоположними принципами освітньої співпраці, задекларованими у «Плані дій 2016», є такі:

Принцип 1: Зосередження на вихованні людей, надання пріоритету міжлюдським обмінам. Щоб розвивати таланти, необхідні для ініціативи «Один пояс, один шлях», ми повинні зміцнити співпрацю у вихованні людей і покращити основні компетентності населення в усьому регіоні. Ми повинні віддати пріоритет міжлюдським обмінам і запровадити такі регіональні механізми, які мають на меті побудову мосту для більш тісних зв'язків між людьми в регіоні.

Принцип 2: Поєднання державного керівництва із залученням суспільства. Уряди країн ОПОШ мають зміцнювати взаємну комунікацію та координацію, об'єднувати різні ресурси та сприяти інтегрованому розвитку освіти. Ми повинні повною мірою віддати перевагу проактивній ролі шкіл, підприємств та інших соціальних учасників для сприяння динамічній співпраці та різноманітному обміну в освіті.

Принцип 3: Реалізація спільного зростання через консультації та співпрацю та сприяння більшій відкритості та співпраці. Дотримуючись принципу досягнення спільного зростання через консультації та співпрацю, країни ОПОШ повинні створити тісніші зв'язки та краще координувати свої національні плани розвитку освіти, сприяючи інтеграції та взаємодії в розвитку освіти всіх країн уздовж маршрутів.

Принцип 4: Сприяння гармонії, інклюзивності, взаємній вигоді та взаємовигідним результатам. Ми повинні нарощувати зусилля для діалогу між різними цивілізаціями, шукаючи найкращих відповідних точок у розвитку освіти та найбільш спільного виміру в освітній співпраці. Нашою кінцевою метою є реалізація взаємної вигоди та взаємодоповнення в освіті між усіма країнами вздовж маршрутів (МоЕ, 2016).

Аналіз наведених принципів та їх співставлення з вимогами до міжнародної освітньої співпраці, що містяться в документах ЮНЕСКО, ЄС та інших міжнародних організацій дозволяють констатувати, що означені принципи цілком відповідають демократичним нормам культурно-освітнього співробітництва, прийнятим в сучасному світі.

Далі розглянемо організаційні засади *«освітнього шовкового шляху»*, тобто *«Плану дій 2016»*.

1. Організаційні засади реалізації *«Плану дій 2016»*.

Пріоритетним напрямом реалізації ОПОШ у сфері вищої освіти є поглиблення розуміння Китаю через «сприяння тіснішим зв'язкам між людьми» (ціль ОПОШ №1). Щоб досягти мети кращого розуміння Китаю, Міністерство освіти заохочує організацію семінарів і

досліджень на теми, пов'язані з Китаєм. Воно також заохочує навчання китайською мовою як у китайських закладах вищої освіти, так і за кордоном (d'Hooghe, 2021).

Інститут Конфуція як форма реалізації освітньої цілі №1. Важливу роль в реалізації Цілі №1 «Плану дій 2016» відіграють Інститути Конфуція (ІК). У цьому контексті китайські лідери регулярно наголошують на їхньому значенні в ОПОШ (Xinhua 2016). За даними Міністерства освіти Китаю 2018 року, з понад 525 ІК та понад 1113 класів Конфуція в всьому світі 154 інститути та 149 класів розташовані в 54 країнах ОПОШ (МоЕ, 2019а). В ІК не тільки викладають китайську мову, але й організовують міжнародні конференції та дослідницькі групи, проводять лекції й форуми на теми, пов'язані з ОПОШ. Крім того, ІК в усьому світі покликані реалізувати *План вивчення Китаю Конфуція*, який поставив за мету залучати понад 250 студентів і науковців щороку для проведення досліджень в країнах ОПОШ. У Таїланді, зокрема, створено ІК Морського шовкового шляху, який здійснює підтримку програм ОПОШ (Shuto, 2018). За матеріалами штаб-квартири ІК – Ханбан, цей Інститут повинен стати «рушійною силою для всіх Інститутів Конфуція країн уздовж «Одного поясу й одного шляху»» (Hanban, 2015). Загалом країни ОПОШ в Азії та Африці вітають можливість, яку пропонують ІК у формі безкоштовного мовного навчання та стипендій для навчання в Китаї.

Навчання талантів. Ціллю №2 «Плану дій 2016» було визначено навчання талантів і персоналу в країнах ОПОШ. Для того, щоб успішно запровадити Ініціативу ОПОШ, китайському уряду потрібно більше людей зі знаннями та навичками не лише всередині країни, а й за кордоном. Дослідження, проведені китайськими дослідниками, виявили дефіцит кваліфікованих спеціалістів, які потрібні китайським підприємствам у країнах ОПОШ (МоЕ, 2016). У «Плані дій 2016» запропоновано форми діяльності, які слід застосовувати для роз'язання цієї проблеми: підвищення мобільності студентів і педагогічного персоналу та активізація професійної підготовки фахівців за кордоном. Отже, академічна мобільність (студентська, викладацька) розглядається як форма реалізації розглядуваної цілі «Плану дій 2016».

Завдання *розширення академічного обміну* з країнами ОПОШ не є відокремленим від загальної цілі Китаю у сфері ВО щодо розширення мобільності. У країні заохочується як виїзна, так і в'їзна

студентська мобільність, але основна увага приділяється саме в'їзній мобільності та досягненню рівня глобальних лідерів у цій сфері. Щоб підвищити привабливість країни для іноземних студентів, університетам пропонується покращити якість вищої освіти та створити більше можливостей, які можуть полегшити та прискорити навчання міжнародних талантів високого рівня. Для підтримки цих зусиль «План дій 2016» пропонує різні інструменти для посилення двостороннього обміну студентами, включаючи програми стипендій ОПОШ, співпрацю в управлінні закладами освіти та освітніми програмами за кордоном, підготовку викладачів та освітню допомогу в рамках «Співробітництва Південь-Південь» (МоЕ, 2016).

У контексті активізації зусиль щодо розвитку багатосторонніх академічних контактів у межах ОПОШ, у 2019 році Міністерство освіти Китаю повідомило, що реалізація «Плану дій 2016» призвела до підписання угод про взаємне визнання ступенів вищої освіти з 24 країнами ОПОШ (МоЕ 2019a). Зауважимо, що 24 угоди про взаємне визнання дипломів, про які йдеться в межах ОПОШ, складають більше половини із загальної кількості 46 угод, укладених урядом Китаю у всьому світі, ілюструючи, що плани розвитку співробітництва у сфері вищої освіти, зосереджені на ОПОШ, узгоджуються із загальною політикою країни у цій сфері (d'Hooghe, 2021). Крім того, до 2019 року Китай створив 70 дослідницьких проєктів із залученням 46 країн ОПОШ (Peters, 2019).

Як свідчать китайські ЗМІ, у період 2017-2019 рр. Китай спільно провів 146 семінарів з країнами-учасницями ОПОШ, підготувавши понад 2100 наукових співробітників і понад 1800 іноземних докторантів і магістрів (Xinhua, 2019a).

Ще один напрям співробітництва щодо розв'язання проблеми дефіциту талантів, про який йдеться у «Плані дій 2016» зосереджується на заохоченні найкращих професійно-технічних закладів Китаю створювати коледжі та навчальні центри за кордоном і спільно розвивати освітні ресурси та програми. Така співпраця, на думку авторів Плану, сприятиме реалізації цілей ОПОШ щодо задоволення потреб інфраструктури та побудови *Цифрового шовкового шляху*.

Третя ціль «Плану дій 2016» стосується *формування інтегрованої освітньої спільноти*. Означена ціль має бути досягнута шляхом координації освітньої політики між Китаєм і країнами ОПОШ.

Така координація, згідно з «Планом дій 2016», може бути реалізована шляхом надання китайським урядом порад і політичних консультацій країнам ОПОШ, створення рамкових угод для освітньої співпраці та взаємного визнання подвійних і спільних ступенів, спрощення процедур подачі заяв на візу та створення платформ для співпраці та обміну (CC and State Council 2019a).

Китай запропонував триєдину структуру міжнародного співробітництва у сфері освіти: закладання основи, створення підтримки та перспективні дії. У рамках запропонованого Плану дій виокремлено три структурні компоненти співпраці для прискорення розвитку освіти в усіх країнах – учасниках Ініціативи:

1) покращення взаємозв'язків у сфері освіти: (1) посилення координації освітньої політики; (2) сприяння диверсифікації каналів для освітньої співпраці; (3) подолання мовних бар'єрів між країнами-членами ОПОШ; (4) Сприяння більш тісним зв'язкам між людьми, допомагаючи іншим країнам глибше зрозуміти освіту та культуру Китаю, а також його модель розвитку та національну політику; (5) сприяння формулюванню критеріїв для взаємного визнання академічних кредитів;

2) поглиблення співпраці у навчанні талантів: (1) створення двосторонньої програми обміну студентами; (2) співпраця в управлінні навчальними закладами та в удосконаленні освітніх програм; (3) співпраця у підготовці та підвищенні кваліфікації вчителів, створенні та експорті високоякісного навчального обладнання, програмного забезпечення та повного пакету навчальних рішень; (4) розвиток спільних освітніх програм в таких сферах, як мови, транспорт, архітектура, медицина, енергетика, екологічна інженерія, гідротехніка, біонауки, морські науки, екологія та охорона культурної спадщини;

3) створення конкретних механізмів співпраці: (1) посилення консультацій високого рівня щодо обміну між людьми; (2) максимальне використання існуючих та створення нових платформ міжнародного співробітництва; (3) реалізація «Програми сприяння освіті Шовкового шляху» шляхом координації державних та недержавних освітніх ресурсів, навчання вчителів, учених і технічних спеціалістів з різними спеціалізаціями для країн регіону; надання пакетів допомоги, які включають високоякісне навчальне обладнання; зміцнення освітніх і навчальних центрів; (4) присудження нагород «Золотий верблюд і

вітрило Шовкового шляху» особам, які зіграли важливу роль у досягненні більш справедливого розвитку освіти в регіоні.

Узагальнення запропонованих у «Плані дій 2016» структурних компонентів співпраці свідчить про намір надати міжнародній освітній співпраці цілісного та комплексного характеру, про її зосередження на найбільш актуальних для економіки знань напрямках, що є необхідним для досягнення глобального лідерства у сфері вищої освіти.

2. Суб'єкти міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти в контексті реалізації ОПОШ

Зв'язок ОПОШ з програмами розвитку вищої освіти Китаю є пріоритетно державною справою, у якій університети та підприємства є важливими зацікавленими сторонами. У стратегічних документах ОПОШ підкреслено роль китайського уряду на національному та місцевому рівнях у розвитку вищої освіти. Серед залучених державних суб'єктів є такі органи, як Центральний Комітет КПК і безліч державних установ.

Важливу роль у формуванні освітньої політики відіграють Державна рада та її структурний підрозділ Національна комісія з розвитку реформ (NDRC, n.d.). Міністерство освіти та Міністерство науки і технологій розробляють більш детальну політику та координують плани дій. Крім того, значимою в контексті розглядуваного питання є така організація, як Національний фонд природничих наук Китаю (NSFC), що відповідає за фінансування та контроль за дослідницькими програмами (NSFC, n.d.).

Вагому роль у реалізації освітньої програми ОПОШ відіграють регіональні організації, про що свідчать політичні документи, у яких містяться пропозиції консультацій на урядовому рівні щодо сприяння співробітництву в галузі освіти на підтримку Ініціативи через двосторонні та багатосторонні механізми співпраці за участі цілої низки організацій. Зокрема, йдеться про Шанхайську організацію співробітництва, Східноазіатський саміт, Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво, Європейську зустріч, Конференцію із взаємодії та заходів довіри в Азії, Форум співробітництва Китаю та арабських держав, Організацію міністрів освіти Південно-Східної Азії, Форум китайсько-африканського співробітництва, Китайсько-пакистанський економічний коридор, Бангладеш-Китай-Економічний коридор та інші. (МоЕ, 2016). Крім економічних організацій, про які йшлося вище, існує ціла низка міжнародних суб'єктів (їх платформ), які мають досвід взаємодії саме у

сфері освіти. У «Плані дій 2016» йдеться про активізацію взаємодії з такими платформами: Тиждень співпраці в галузі освіти між Китаєм і АСЕАН, Китайсько-японсько-корейський комітет сприяння обмінам і співпраці між університетами, Форум президентів китайсько-арабських державних університетів, Програма співпраці китайсько-африканських університетів 20+20, Форум президентів китайських і японських університетів, Форум президентів китайсько-корейських університетів тощо. Дослідження китаєзнавців свідчать, що китайський уряд активно взаємодіє з цими організаціями, сприяючи співпраці у сфері вищої освіти (King, 2019; Cheng, 2019; d'Hooghe, 2021).

Однак ключову роль у перетворенні політичних ініціатив, висунутих КПК і урядом, у конкретні програми та проекти, відіграють саме Університети. Їх закликають і спонукають співпрацювати з китайським сектором економіки у вивченні можливостей співпраці у розвитку талантів, розробки інноваційних технологій та поглиблення зв'язку навчання з працевлаштуванням (МоЕ 2016).

Велику роль в освітній та науковій діяльності у межах ОПОШ відіграє Китайська академія наук (КАН), яка заснувала Альянс міжнародних наукових організацій у регіоні «Один пояс, один шлях» (АМНО) з 37 національними науковими установами та міжнародними організаціями, включаючи ЮНЕСКО (ANSO n.d.).

Хоча діяльність, пов'язана з ОПОШ, розроблена КАН, характеризується масштабністю, китайські університети також залучені до розробки освітньо-наукових програм, спрямованих на забезпечення ОПОШ високоякісними кадрами. Вони створили навчальні підрозділи ОПОШ та організовують міжнародні конференції та семінари на теми, пов'язані з Ініціативою.

Кращі університети розробили та втілюють спеціалізовані навчальні програми ОПОШ. Зокрема, університет Цінхуа пропонує програму «Міжнародний магістр державного управління в Ініціативі «Один пояс, один шлях» (IMPA-BRI), яка здійснюється в рамках Програми розвитку талантів ОПОШ під керівництвом Національної комісії з розвитку та реформ (NDRC) за підтримки Міжнародного Центру співпраці NDRC і Фондації Таното (Tanoto Foundation). Програма IMPA-BRI – це однорічна магістерська програма з викладанням англійською мовою, яка реалізується Школою державної політики та менеджменту (SPPM) Університету Цінхуа. Програма IMPA-BRI цілеспрямовано розроблена для розширення масштабів співпраці та обміну між

країнами-учасницями ОПОШ та для підготовки перспективних талантів для країн ОПОШ. Завдяки навчальному плану, який поєднує курсове навчання, дослідження та написання дисертацій, програма спрямована на те, щоб допомогти учасникам отримати краще розуміння особливостей розвитку Китаю та ОПОШ, розвинути аналітичні здібності та лідерські навички, необхідні професіоналам для роботи у державному секторі. (SPPM Tsinghua, n.d.). Ще однією аналогічною програмою в університеті Цінхуа, а саме в Школі фінансів (PBCSF n.d.) є престижна програма «BRI Finance EMBA», створена для підприємців і керівників вищої ланки. Програма починається з ґрунтовного вивчення фінансів. Завдяки міжрегіональним модулям та стажуванням у компаніях студенти отримують поглиблений погляд на азіатські економіки та ініціативу ОПОШ, враховуючи її важливу роль у розвитку регіональної інфраструктури та за межами всього азіатського регіону, дізнаються, як ефективно застосовувати передові фінансові теорії, працювати з ринками капіталу та фінансовими установами, брати участь у ділових угодах з китайськими підприємцями. Програма «BRI Finance EMBA» орієнтована на лідерів міжнародного бізнесу з Китаю та Південно-Східної Азії та зосереджена на посиленні регіональних економік в ОПОШ (PBCSF Tsinghua, n.d.).

Все більш вагомими суб'єктами розвитку міжнародної освітньої співпраці в межах ОПОШ стають міжнародні *університетські мережі*.

Деякі мережі об'єднують установи, тоді як інші – дослідників або студентів. Прикладом першого підходу є Університетський альянс Шовкового шляху (University Alliance of the Silk Road - UASR), який був започаткований Університетом Сіань Цзяотун у 2015 році. UASR позиціонує себе як глобальну освітню платформу, метою якої є побудова Академічного поясу Шовкового шляху через інституційні обміни та партнерства. Згідно з його веб-сайтом, до Альянсу приєдналися приблизно 150 університетів із 37 країн і регіонів, у тому числі близько 50 китайських університетів (UASR, n.d.).

У межах UASR створено спеціалізовані суб-альянси, які зосереджуються на праві, менеджменті, передовому виробництві та нанотехнологіях. Мережа також заснувала Спільний інноваційний центр Економічного поясу Шовкового шляху та Дослідницький інститут зони вільної торгівлі ОПОШ.

Ще одна мережева ініціатива «Альянс університетів фінансів та економіки ОПОШ» (BRI finance and economics university alliance) була

створена у 2019 р. Університетом міжнародного бізнесу та фінансів, що розташований у Пекіні (UIBE, 2022). Альянс, що об'єднав 20 університетів-засновників з Китаю, Австрії, Болгарії, Португалії, Греції, Тунісу, Казахстану, Малайзії, Індонезії, Таїланду, Бразилії, Мексики, Грузії та ін., має на меті залучити до співпраці фінансові та економічні університети з країн ОПОШ для роботи над перспективними теоріями та дослідженнями, пов'язаними з Ініціативою, з метою надання теоретичної підтримки та послуг аналітичних центрів для ОПОШ, а також посилення міжнародного впливу фінансово-економічних університетів.

Вартим уваги в контексті характеристики університетських мереж ОПОШ є «Університетський консорціум Морського шовкового шляху 21 століття», започаткований університет Сямень (Xiamen University). UCMSR позиціонує себе як платформу освітньої співпраці для сприяння обміну та спільної діяльності у сферах міжуніверситетського спілкування, розвитку талантів, підвищення якості викладання, технологічних інновацій та соціальних послуг. (UCMSR, 2018)

Окрім названих вище, університети створили й інші інституційні мережі, які мають більш вузький профіль діяльності, наприклад, інженерія, нанотехнології тощо (MoE 2019b).

Прикладом інституційних мереж, які об'єднують не інституції, а персонально студентів та науковців, є Мережа досліджень «Один пояс, один шлях» (Belt and Road Studies Network - BRSN), яка була започаткована в Пекіні в квітні 2019 року з метою забезпечення механізму для обміну ідеями та результатами досліджень, сприяння академічним обмінам та співпраці між дослідниками (BRSN, 2019).

Іншим прикладом міжнародної студентської мережі в ОПОШ є Студентська асоціація за ініціативу «Один пояс, один шлях» (SABRI - Student Association of Belt and Road Initiative), штаб-квартира якої розміщується в університеті Цінхуа. SABRI позиціонує себе як «перша та найбільша у світі студентська організація, присвячена ОПОШ, спрямована на сприяння співпраці та зміцнення справжніх зв'язків серед молоді в усьому світі» (SABRI, n.d.).

Маючи понад 300 членів, 90% з яких є іноземними студентами з понад 60 країн, SABRI є однією з найбільших міжнародних організацій в університеті Цінхуа. Члени SABRI отримують численні ексклюзивні можливості брати участь у заходах високого рівня, таких як Форум Шовкового шляху 2018, Міжнародний круглий стіл Університету Цінхуа

на тему «Штучний інтелект і спільне майбутнє людства» та багато інших (SABRI, n.d.).

SABRI регулярно організовує та бере участь у серії так званих Ambassador Talks, де посли з країн уздовж ОПОШ діляться своїм розумінням проєктів та їх впливу. Крім того, SABRI має відділення в таких країнах, як Пакистан, Індонезія, Казахстан, Непал та ін. (SABRI, 2022).

3. Вплив освітньої програми ОПОШ на розвиток вищої освіти в Китаї та у країнах-членах Ініціативи

На внутрішньому, тобто китайському рівні, зв'язок між державною освітньою політикою та реалізацією освітніх цілей ОПОШ веде до посилення існуючих протягом останнього десятиліття освітньо-політичних тенденцій.. Йдеться, передусім, про активізацію зусиль Китаю щодо модернізації своєї вищої освіти. Розвиток вищої освіти в межах завдань ОПОШ приніс більше інвестицій і призвів до підвищення вимог до якості освіти в Китаї. Такий хід речей узгоджується з масштабними програмами уряду Китаю щодо підвищення якості китайських університетів (CC and State Council, 2019a). Крім того, ОПОШ потребує талантів, навчених у таких сферах, як інженерія, штучний інтелект та інформаційні технології, що змусило уряд звернути увагу на той факт, що наразі більшість іноземних студентів у Китаї вивчають соціальні та гуманітарні науки. Результатом осмислення завдань ОПОШ стало переформатування пріоритетів освіти зарубіжних студентів та їх спрямування на найбільш актуальні для реалізації Ініціативи напрями. Інструментом такого переформатування стали зміни положення про державні стипендії для іноземних студентів. Вже у 2016 році найбільша група іноземних студентів, які фінансуються урядом Китаю, навчалася на інженерних спеціальностях (Wu & Chan 2019).

Важливим аспектом реалізації освітньої програми ОПОШ є створення спільних академічних програм у низці китайських університетів та країн ОПОШ. Назвемо окремі приклади такої співпраці, поміщені на сайтах відповідних вишів, маючи на увазі, що загальна їх кількість є значно більшою. Означені програми свідчать про їх актуальне для реалізації завдань ОПОШ спрямування та про залучення до цієї діяльності провідних китайських університетів (див. таблиця 1).

Ще один аспект реалізації освітньої програми ОПОШ, на якому наголошує відомий фахівець-китаєзнавець І. д'Хог, стосується активізації впливу освітньої м'якої політики Китаю в межах Ініціативи. Цей вплив зумовлений тим, що освітні та професійно-технологічні проєкти Китаю в

країнах ОПОШ призводять до зростання кількості добре підготовлених фахівців. Це допомагає вирішити проблему нестачі місцевих кадрів для китайських підприємств, які працюють над проектами в країнах ОПОШ. Таким чином співпраця у сфері вищої освіти допомагає Китаю реалізувати інфраструктурні, цифрові, науково-технічні та фінансові проекти в межах Ініціативи (d'Hooghe, 2021).

Таблиця 1

**Окремі спільні програми китайських університетів
з університетами країн ОПОШ**

Китайський університет	Назва освітньої програми	Університет країни ОПОШ
Цінхуа	Спільний магістр екологічних наук та інженерії Спільний магістр цивільного будівництва Спільний магістр архітектури Спільний доктор філософії з електротехніки Спільний магістр екологічних наук та інженерії Спільний магістр хімічної інженерії Спільний доктор філософії з електротехніки	Технологічний інститут Бандунга (Індонезія) Університет Gadjah Mada (Індонезія) Національний університет Узбекистану (Узбекистан) Університет Тегерана (Іран) Університет Пераденія (Шрі-Ланка) Університет Малайї (Малайзія) Університетом короля Сауда (Саудівська Аравія)
Пекінський університет	Спільний магістр китайського права з Спільний магістр менеджменту навколишнього середовища Спільний доктор філософії з економіки Спільний магістр з глобального лідерства та управління охороною здоров'я Спільний магістр машинобудування Спільний доктор філософії з математики Спільний магістр комп'ютерних наук	Національний університет Сінгапуру (Сінгапур) Національний університет Сінгапуру (Сінгапур) Малайзійський університет (Малайзія) Університет Малайї (Малайзія) Університет Тегерана (Іран) Стамбульський технічний університет (Туреччина) Малайзійським університетом (Малайзія)
Північно-Західний політехнічний університет	Спільний магістр аерокосмічної техніки Спільний доктор філософії в галузі матеріалознавства та інженерії	Індійський технологічний інститут Бомбея (Індія) Національний університет Сінгапуру (Сінгапур) Університетом

	Спільний магістр електротехніки	електронних наук і технологій Китаю та Національний університет оборонних технологій (Пакистан)
Шаньдунський університет	Спільний магістр хімічної інженерії Спільний магістр матеріалознавства та інженерії	з Малайський університетом (Малайзія) Університет Тегерану (Іран)
Університет Бейхан	Спільний магістр з аеронавтики та астронавтики Спільний магістр аерокосмічної техніки) Спільний магістр з робототехніки	Пакистанський Інститут економіки та технологій Карачі (Пакистан) В'єтнамський національний університет Ханой (В'єтнам) Стамбульський технічний університет (Туреччина)

В цілому, і Китай, і країни ОПОШ виграють від політики міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти. Однак, зауважує І. д'Хог, оскільки цілі політики в першу чергу налаштовані на потреби Китаю, слід очікувати, що Китай отримає найбільшу користь, що може бути само собою зрозумілим для країни, яка розробляє та фінансує проекти (d'Hooghe, 2021).

Важливим впливом освітніх програм ОПОШ, який може відчутися весь світ, є зростання привабливості Китаю як місця навчання. Попит на студентів у всьому світі зростає, зокрема у сфері природничих та точних наук, а конкуренція за таланти та фінансування стає дедалі жорсткішою. Зростаюча якість китайських університетів у поєднанні з щедрими стипендіальними програмами Китаю, ймовірно, призведуть до зростання кількості студентів, які вирішать поїхати до Китаю для навчання. Це означає, що Китай дедалі більше навчатиме молодих іноземних талантів, які, як наслідок, можуть налагодити міцні зв'язки з Китаєм і працювати в проектах ОПОШ в Китаї або у своїх рідних країнах замість навчання та роботи в інших частинах світу.

Дослідники відзначають, що вже сьогодні існує дефіцит підготовленого персоналу в Європі та США (McGrath, 2019), і багато університетів очікують скорочення кількості студентів (Redden, 2019). Якщо Китаю вдасться досягти своєї мети пов'язати навчання в своїй країні з можливостями працевлаштування в ній або в китайських проектах у рідних країнах ОПОШ, Китай може стати ще більш привабливим як місце навчання для молодих людей з країн-учасниць Ініціативи.

Висновки. Структурно-логічний аналіз цілей, принципів, напрямів та основоположних форм реалізації «Плану дій - 2016» як освітньої складової ініціативи «Один пояс, один шлях» («Освітнього шовкового шляху») дозволяє дійти висновків щодо тенденцій інтернаціоналізації вищої освіти Китаю в контексті реалізації розглядуваної ініціативи у нормативному, організаційному та суб'єктному вимірах на інституційному, національному, регіональному та глобальному рівнях розвитку досліджуваного феномену.

На інституційному рівні вплив «Освітнього шовкового шляху» зумовлює визначення вищими власних «планів дій» щодо розвитку міжнародного виміру діяльності (створення спільних академічних програм та іноземних філій, залучення іноземних студентів та викладачів, участь у міжнародних університетських мережах, ініціювання спільних наукових проєктів, участь у програмах професійного розвитку викладачів з країн ОПОШ тощо), що має на меті досягнення багатосторонньої та цілісної інтернаціоналізації діяльності вишу, готовності до лідерства у міжнародному освітньому й науковому співробітництві з закладами вищої освіти й науки, бізнесовим сектором країн ОПОШ.

На національному (китайському) рівні активізація міжнародного співробітництва у сфері вищої освіти, призводить до зміцнення позиції Китаю як країни, що експортує знання, активізує перетворення Китаю на міжнародний хаб надання послуг у сфері вищої освіти та розширення китайського пулу добре навчених талантів.

На регіональному та глобальному рівнях перетворення вищої освіти на невід'ємну складову масштабної програми багатостороннього співробітництва, якою є ОПОШ, веде до розширення співпраці Китаю в галузі вищої освіти з країнами-членами ОПОШ, тобто до більш досконалої реалізації політики «відкриття світу», до посилення привабливості країни як місця навчання, до створення «інтегрованої міжнародної освітньої спільноти» під ініціативним керівництвом Китаю. Вища освіта перетворюється в таких умовах на вагомий інструмент м'якої політики Китаю у розвитку багатостороннього співробітництва у регіоні та світі.

На подальше дослідження заслуговують проблеми подальшого розвитку ОПОШ та його освітньої програми в умовах пандемії COVID-19 та глобального загострення суспільно-політичного й суспільно-економічного протистояння між країнами.

ЛІТЕРАТУРА

- Дебич, М. А. (2019) Теоретичні засади інтернаціоналізації вищої освіти: міжнародний досвід. Ніжин. (Debych, M.A. (2019) Theoretical foundations of internationalization of higher education: international experience. Nizhin).
- Дорош, Л., Яблонська, М. (2021) "М'яка" сила Китаю: оцінка ефективності та реакція на сучасні виклики. Політичні науки, 7(2), 22-27. (Dorosh, L., Yablonskaya, M. (2021) The "soft" power of China: evaluation of efficiency and reaction to modern challenges. Political sciences, 7(2), 22-27.) <https://doi.org/10.23939/shv2021.02>
- Мацькович, О (2021) М'яка сила як інструмент зовнішньої політики Китаю. (Matskovich, O (2021) Soft power as a tool of China's foreign policy.) <https://adastra.org.ua/blog/myaka-sila-yak-instrument-zovnishnoyi-politiki-kitayu>
- ANSO (n.d.). Alliance of International Science Organizations website. Retrieved from <http://www.anso.org.cn/about/anso/>
- BRSN (2019). Belt and Road Studies Network website. Retrieved from <http://www.brsn.net/English/index.html>.
- CC and State Council, XinhuaNet. (2019). 中共中央、国务院印发《中国教育现代化2035》(The CCPC and State Council Publishes 'China's Education Modernisation 2035 Plan'). The State Council, 23 Feb. 2019. www.gov.cn/xinwen/2019-02/23/content_5367987.htm
- Cheng, Si (2019, May 15). 'Young scholars to receive aid for Silk Road research'. China Daily
- d'Hooghe, I. (2021) China's BRI and International Cooperation in Higher Education and Research. A Symbiotic Relationship. In: Global Perspectives on China's Belt and Road Initiative: Asserting Agency through Regional Connectivity. Edited by Florian Schneider. Amsterdam University Press. Pp. 35-58. doi: 10.5117/9789463727853_ch02
- de Wit H., Altbach, Ph. G. (2021) Internationalization in higher education: global trends and recommendations for its future. Policy reviews in higher education. 5, (1), 28-46. <https://doi.org/10.1080/23322969.2020.1820898>
- Freidin, E. (2018) Is China's internationalization of education a form of soft power? University of Melbourne. Retrieved from https://www.academia.edu/43878026/Is_Chinas_internationalization_of_education_a_form_of_soft_power
- Hanban (2015, July 27). 'The First "Confucius Institute of Maritime Silk Road" Established in Thailand'. China Top Universities Admissions Services (CTUAS) website. Retrieved 5 June 2020 from <http://www.ctuas.com/Article/news/id/1437965253>.
- King, K. (2019). 'China-Africa Education Cooperation: From FOCAC to Belt and Road'. ECNU Review of Education, 1(14).
- Li, Xiaoshi (2021) The China-centric era? Rethinking academic identity for sustainable higher education internationalization in China. International Journal of Chinese Education
- Linney, S. (n.d.). 'How China's Belt and Road Initiative Is Impacting Higher Education on a Global Scale'. QS. Retrieved from <https://www.qs.com/chinas-belt-initiative-impacting-he-global-scale/>.

- McGrath, John (2019). 'Analysis of Shortage and Surplus Occupations Based on National and Eurostat Labour Force Survey Data. Shortages and Surpluses 2019'. European Commission.
- MoE (2016). Education Action Plan for the Belt and Road Initiative. Ministry of Education, People's Republic of China. Retrieved 5 October 2018 from <https://eng.yidaiyilu.gov.cn/zchj/qwfb/30277.htm>.
- MoE (2019a). Jiaoyubu sanxiang chengguo naru di erjie 'yidai yilu' guoji hezuo gaofeng luntan chengguo qingdan [The three achievements of the Ministry of Education are included in the list of achievements of the second 'Belt and Road' International Cooperation Summit Forum]. Ministry of Education, People's Republic of China. Retrieved from http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/gzdt_gzdt/moe_1485/201904/t20190428_379826.html.
- MoE (2019b, April 25). 'Fuwu "yidai yilu" jiaoyu zai xingdong' [Serve the 'Belt and Road' education in action]. Ministry of Education, People's Republic of China. Retrieved from http://www.moe.gov.cn/jyb_xwfb/s5147/201904/t20190425_379436.html.
- MoE (2019c). Jiaoyu bu 2019 nian jiaoyu duiwai kaifang gongzuo yaodian [Key points of the Ministry of Education's 2019 opening up of education]. Ministry of Education, People's Republic of China. Retrieved 6 April 2020 from: <http://www.jsj.edu.cn/n2/7001/12107/1258.shtml>.
- NDRC, (n.d.) National Development and Reform Commission website. Retrieved from: <https://en.ndrc.gov.cn/>
- NDRC, (2015). Vision and Actions on Jointly Building Silk Road Economic Belt and 21st-Century Maritime Silk Road'. National Development and Reform Commission, Ministry of Foreign Affairs and Ministry of Commerce, People's Republic of China. Retrieved from https://web.archive.org/web/20181127225143/http://en.ndrc.gov.cn/newsrelease/201503/t20150330_669367.html
- NDRC. (2022) The 14th Five-Year Plan. Chapter 6. Stimulating the Creative Potential of Talent. National Development and Reform Commission website. Retrieved from: https://en.ndrc.gov.cn/policies/index_1.html
- NSFC (n.d.). National Natural Science Foundation of China website. Retrieved from http://www.nsfc.gov.cn/english/site_1/index.html.
- PBCSF (n.d.). 'BRI EMBA Program'. PBC School of Finance of Tsinghua University. Retrieved from <http://bri.emba.pbcfsf.tsinghua.edu.cn/web/program.php>.
- Peters, M. A. (2019, May). 'China's Belt and Road Initiative: Reshaping Global Higher Education'. Educational Philosophy and Theory, 52(6), 586-592.
- Redden, Elisabeth (2019, November 18). 'Number of Enrolled International Students Drops'. Inside Higher Education.
- SABRI (2022). Student Association of Belt and Road Initiative. Retrieved from <https://mondointernazionale.org/en/collaborazioni/students-association-for-the-belt-and-road-initiative-sabri>
- Shuto, Motoko (2018). 'Patterns and Views of China's Public Diplomacy in ASEAN Countries: Focusing on Confucius Institutes'. Journal of Contemporary East Asia Studies, 7(2), 124-148.
- SPPM (School of Public Policy and Management) of Tsinghua University (n.d.) About IMPA-BRI Retrieved from

- https://www.sppm.tsinghua.edu.cn/english/Admissions/IMPA_BRI/About/AboutIMPABRI.htm
- UASR (n.d.). University Alliance of the Silk Road website. Retrieved from <http://uasr.xjtu.edu.cn/index.htm>.
- UCMSR (2018). University Consortium of the 21st Century Maritime Silk Road website. Retrieved from <http://www.ucmsr.com/>.
- UIBE (2022). University of International Business and Economics website. Retrieved from: <http://english.uibe.edu.cn/tpxw/415e2854c0cf4768a4247770075804c8.htm>
- Wang, Li (2014) Internationalization with Chinese Characteristics The Changing Discourse of Internationalization in China. Chinese Education and Society, vol. 47, no. 1, January–February 2014, pp. 7–26. DOI: 10.2753/CED1061-1932470101
- Welch, A. (2010) Enter the Dragon: the internationalisation of China's higher education system. In: Ryan, J. Ed. China's H/Ed Reform and Internationalisation. London, Routledge.
- Wen, Wen (2018) "Inbound international student policies in China: a historical perspective". Asian Education and Development Studies, Vol. 7 Issue: 2, pp.174-183. Retrieved from: <https://doi.org/10.1108/AEDS-09-2017-0097>
- Xi, Jinping (2017a, May 15). 'Speech at Opening of Belt and Road Forum'. Global Times. Retrieved from <http://www.globaltimes.cn/content/1046925.shtml>.
- Xi, Jinping (2017b, October 18). 'Secure a Decisive Victory in Building a Moderately Prosperous Society in All Respects and Strive for the Great Success of Socialism with Chinese Characteristics for a New Era'. Report to the 19th National Congress of the Communist Party of China.
- Xinhua (2016, December 12). 'Confucius Institutes Lauded in Promoting "Belt and Road" Initiative'. China Daily. Retrieved from https://www.chinadaily.com.cn/china/2016-12/12/content_27640662.htm.
- Yang, R. (2007). China's Soft Power Projection in Higher Education. International Higher Education, (46). <https://doi.org/10.6017/ihe.2007.46.7938>
- Yang, R. (2010). "Soft Power and Higher Education: An Examination of China's Confucius Institutes." Globalisation, Societies and Education, 8 (2), 235–45.
- Yang, R. (2014) China's Strategy for the Internationalization of Higher Education: An Overview. Front. Educ. China, 9(2). P. 151–162. DOI 10.3868/s110-003-014-0014-x

SUMMARY

Chu Ying, Sbruieva Alina. The internationalization trends of China's higher education in the context of the implementation of the "One Belt, One Road" initiative.

The purpose of the article is to characterize trends in the internationalization of higher education in China in the context of the implementation of the "One Belt, One Road" (OBOR) initiative in normative, organizational, and subject dimensions at the institutional, national, regional, and global levels of development of the phenomenon under study.

It is shown that at the institutional level of the development of the internationalization of higher education, the influence of the "Educational silk road" is connected with the determination by universities of their own action plans regarding the development of the international dimension of all kinds of activities (creating joint academic programs and opening foreign branches, attracting foreign students and teachers, participating in international university networks, joint scientific projects,

etc.), which aims to achieve multilateral and integral internationalization of higher education activities, increase readiness for leadership in international educational and scientific cooperation with institutions of higher education and science, business sector of OBOR countries.

At the national (Chinese) level, the intensification of international cooperation in the field of higher education leads to the strengthening of China's position as a country that exports knowledge, accelerates the transformation of China into an international hub for the provision of services in the field of higher education, and expands the Chinese pool of well-trained talents.

At the regional and global levels, the transformation of higher education into an integral component of a large-scale program of multilateral cooperation, which is OBOR, leads to the expansion of China's cooperation in the field of higher education with OBOR countries and to the strengthening of the attractiveness of the country as a place of study, to the creation of an integrated international educational communities under the proactive leadership of China. In such conditions, higher education turns into a powerful tool of China's soft policy in the development of multilateral cooperation in the region and the world.

Key words: *higher education, China, internationalization, international cooperation and exchange, "One Belt, One Road" initiative, trends, goals, principles, areas, forms.*